

FIL-PRIM' AWLA TAL-QORTI CIVILI.

IMHALLEF

ONOR. GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 14 ta' Dicembru, 2001.

Kawza Numru: 10

Citaz. Nru. 117/99GV

Doc. 181-01

Laferla Insurance Agency Limited

-vs-

Edward Spiteri

Il-Qorti,

Citazzjoni

Illi b'citazzjoni prezentata fid-19 ta' Jannar, 1999, is-socjeta' attrici premettiet li:

Billi s-socjeta' attrici kienet impjegat lill-konvenut bhala "*company salesman*" u "*underwriting clerk*" skond kuntratt iffirmit bejn il-partijiet fit-23 ta' Awissu, 1993, kopja ta' dana l-kuntratt qiegħed jigi hawn anness bhala Dok. 'A'.

Billi l-konvenut temm l-impieg tieghu mas-societa' attrici u fil-mori ta' tali impieg tieghu, huwa jinsab id-debitur tas-socjeta' attrici fis-somma

komplessiva ta' elf seba' mija tmienja u ghoxrin lira (Lm1,728), rapprezentanti, in kwantu ghas-somma ta' erba' mija u hamsa u ghoxrin lira u disghin centezmu (Lm425.90c), bilanc ta' somma akbar mislufa mis-socjeta' attrici lill-konvenut, in kwantu ghas-somma ta' hames mija u sebgha u hamsin lira Maltin, disgha u erbghin centezmu (Lm575.49) bilanc ta' somma akbar, rapprezentanti il-valur komplessiv ta' diversi '*debit notes*' mahruga lil u accettati mill-konvenut in konnessjoni mall-poloż tal-assikurazzjoni mahruga bl-intervent tieghu u in kwantu ghas-somma bilancjali ta' seba' mija u sitta u ghoxrin lira Maltin, tmienja u disghin centezmu (Lm726.89c), bilanc ta' somma akbar, rapprezentanti l-ammont imhallsa mis-socjeta' attrici lill-konvenut bhala salarju ossija kummissioni u kontribuzzjonijiet tas-Sigurta' Socjali indebitament u in excess tal-ammont pagabbli illi skond l-istipulazzjonijiet relattivi bejn il-kontendenti.

Billi *nonostante* interpellatat diversi drabi sabiex ihallas il-bilanc ta' elf seba' mija u tmienja u ghoxrin lira Maltin (Lm1,728.00), il-konvenut baqa' inadempjenti *nonostante* l-impenji ripetuti tieghu f'dan is-sens.

Billi, kif jirrizulta mill-Affidavit hawn anness bhala Dokument 'A', jezistu l-elementi kollha rikjesti mill-ligi, a tenur tal-Artikoli 167 sa 170 tal-Kodici ta' Organizazzjoni u Procedura Civili (Kapitolu 12) billi l-kreditu tas-socjeta' attrici huwa cert, likwidu u skadut u s-socjeta' attrici ppresentat l-affidavit (Dok. A) illi bih ir-rapprezentant taghha, l-Avukat Stephen Thake ikkonferma illi l-konvenut ma ghandu l-ebda raguni jew eccezzjoni valida kontra t-talba tas-socjeta' attrici ghall-hlas tas-somma dovuta.

U talbet lill-Qorti sabiex:

Tikkundanna lill-konvenut sabiex ihallas ossija jirrifondi lis-socjeta' attrici, is-somma dovuta ta' elf seba' mija u tmienja u ghoxrin Lira Maltin (Lm1,728.00), dovuta kif fuq inghid.

Illi fis-seduta tal-15 ta' Frar, 1999, il-konvenut inghata l-fakulta' li jipprezenta nota tal-eccezzjonijiet.

Nota tal-eccezzjonijiet

Illi fin-nota tal-eccezzjonijiet tieghu l-konvenut eccepixxa li:

1. Illi s-somma pretiza mis-socjeta' attrici fl-att tac-citazzjoni giet kompensata ma' somma akbar dovuta *in linea* ta' kummissjoni, mis-socjeta' attrici lill-konvenut b'dan izda li prezentament il-konvenut huwa kreditur tas-socjeta' attrici.
2. Salvi eccezzjonijiet ohra.

KONSIDERAZZJONIJIET

Illi l-konvenut kien impjegat bhala '*insurance salesman*' mas-socjeta' attrici u l-kundizzjonijiet tal-impjieg kienu dawk stabbiliti fil-kuntratt tal-impjieg datat 23 ta' Awissu, 1993, (a fol. 6, 30 u 49). Fi Klawzola 3 tal-imsemmi kuntratt hemm stipulat hekk :-

"The parties agree that the Employee shall be paid exclusively by commission and shall not be entitled to any payment in addition to such commission. The employer shall pay the employee a commission of 10% of the premium payable by clients who have placed business with the

employer following and on account of the invitation and solicitation of the Employee as well as a commission of 25% of the first premium payable by clients who have taken out a life insurance policy through the employer following and on account of the invitation and solicitation of the Employee. The commissions herein before set out shall be paid to the employee every six months in arrears”.

Illi inoltre fi klawzola 9 tal-istess kuntratt tal-impjieg hemm stipulat is-segwenti :-

“The Employer shall advance and pay onto the employee a monthly sum of Lm345, a monthly fuel allowance of Lm120.00 and such bonuses as are stipulated as payable by law”.

Illi minn klawzola 12 tal-kuntratt tal-impjieg jirrizulta wkoll li s-socjeta' attrici mal-firma tal-kuntratt tal-impjieg selfet lill-konvenut is-somma ta' hames mitt lira Maltin (Lm500.00), liema ammont kellu jithallas lura sal-31 ta' Dicembru, 1994, minghajr imghaxijiet .

Illi fis-seduta tat-2 ta' Gunju, 1999, fol. 22, xehed Peter Meilaq prodott mis-socjeta' attrici, u spjega li l-ammont mitlub mis-socjeta' attrici huwa maghmul principalment minn tlett affarijiet :-

1. Hames mija u hamsa u sebghin liri Maltin u disgha u erbghin centezmu (Lm575.49) – minn 'invoiced' li s-socjeta' attrici harget f'isem il-konvenut u li kienu jirrigwardaw prezz ta' premia fuq id-dar u l-vetturi tal-konvenut. Dawn il-fatturi gew debitament esibiti u jinsabu a fol. 25 sa 29 tal-process.

2. Erba' mija u hamsa u ghoxrin liri Maltin u disghin centezmu (Lm425.90) – bilanc tas-self li kien ha l-konvenut minghand is-socjeta' attrici mal-iffirmar tal-kuntratt u li ghadu ma hallasx.

- 3 Seba' mija u hamsa u tletin liri Maltin u wiehed u sittin centezmu (Lm735.61) – bilanc tal-pagamenti li s-socjeta' attrici kienet teffetwa kull xahar lill-konvenut u li huwa suppost ikun hallas lura minn kummissjonijiet imhallsa lilu fuq bejgh ta' poloz lill-klijenti li jkun introduca huwa fi hdan is-socjeta' attrici.

Bl-kollox Lm1,737. Ara *breakdown* ta' dawn l-ammonti a fol. 24 Dok LA1.

Illi Peter Meilaq xehed ukoll li fil-perjodu li fih il-konvenut kien impjegat bhala '*salesman*' mas-socjeta' attrici, u cioe' bejn l-1993 u l-1995, is-socjeta' attrici avanzat lill-konvenut tnax il-elf lira Maltin (Lm12,000) izda kull ma baqghalu jirrifondi lura huwa l-ammont ta' seba' mija u hamsa u tletin liri Maltin u wiehed u sittin centezmu (Lm735.61) u dan wara li kienu thallsu lill-konvenut il-kummissjonijiet kollha lilu dovuti. Dejjem skond Peter Meilak il-kummissjonijiet kollha dovuti lil Spiteri gew akkreditati lilu biex b'hekk inqata' l-maggor parti tal-ammont li kien qed jigi avanzat lilu kull xahar u fil-pretensjoni ta' l-atturi m'hemmx il-*premiums* pagabbili minn xi nies li gew introdotti fil-kumpanija permezz tal-konvenut.

Illi l-konvenut isostni li meta huwa temm l-impjieg tieghu, is-socjeta' attrici kien ghad jonqosha tigbor sebat elef lira Maltin (Lm7,000) minghand klijenti li kien introduca hu u konsegwentement kien ghad jonqsu jithallas kummissjoni fuq dawn is-sebat elef liri Maltin (Lm7,000) u ghalhekk kellha ssir tpacija ma' dak dovut minnu lis-socjeta' attrici. Huwa *inoltre* jghid li l-ammont mitluba fic-citazzjoni bhala prezz ta' poloz mahruga fuqu personalment u l-bilanc tal-ammont ta' hames mitt lira Maltin (Lm500.00) li

gew imsellfa lilu mal-iffirmar tal-kuntratt tal-impjeg gew pacuti mall-kummissjonijiet dovuti lilu.

Illi fil-fehma tal-Qorti, l-konvenut ma ressaq ebda' prova sabiex jissostanzja li effettivament huwa hallas dak kollu dovut minnu u li kien ghad jonqsu jiehu kummissjonijiet jew li kien addirittura jinsab kreditur tas-socjeta' attrici. Huwa jallega li fil-mument li temm l-impjeg tieghu mas-socjeta' attrici, din kien ghad jonqosha tigbor sebat elef lira Maltin (Lm7,000) minghand klijenti li ntroducilha hu u li ghalhekk kien ghad jonqsu jithallas kummissjoni fuq dawn l-ammonti. Il-konvenut izda ma ssostanzjax din l-allegazzjoni bi provi dokumentarji jew bi provi xort'ohra.

Illi l-konvenut esebixxa sensiela ta' dokumenti (ara fol. 53 et seq.) izda naqas milli jipprezenta prospett dettaljat fejn jindika l-ammont li huwa allegatament hallas u l-ammonti li ghadhom dovuti lilu bhala kummissjoni.

Inoltre l-Qorti tirrileva li kif gie ritenut diversi drabi mill-Qrati taghna li t-tpacija ma tistax tigi nvokata bhala li operat ruhha '*ipso jure*' ghar-rigward tal-krediti li ma humiex amessi mill-parti l-ohra. Fi kliem iehor il-kompensazzjoni ma tistax issir jekk mhux bejn zewg debiti ugwalment likwidi u certi.

Illi dwar dak li sostna l-konvenut fin-nota tas-sottomissjonijiet tieghu fis-sens li s-socjeta' attrici naqset milli tressaq l-ahjar prova meta ma pproducitx bhala xhud lil Mark Laferla, il-Qorti jidrilha li l-kuntratt tal-impjeg huwa l-ahjar prova tal-kondizzjonijiet tal-impjeg stipulati bejn il-partijiet u ma kienx assolutament necessarju li jittella' x-xhud imsemmi sabiex jispjega l-kundizzjonijiet u n-natura tal-kuntratt meta dawn setghu jiftehmu minn ezami tal-istess dokument.

Illi jidher ghalhekk li t-talbiet attrici gew sodisfacentement pruvati u ghandhom jintlaqghu.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi l-Qorti tiddeciedi prevja li tichad l-eccezzjoni tal-konvenut billi tilqa' it-talba attrici, u tikkundanna lill-konvenut sabiex ihallas ossija jirrifondi lis-socjeta' attrici, is-somma dovuta ta' elf seba' mija u tmienja u ghoxrin Lira Maltin (Lm1,728.00).

Bl-imghax mid-data tan-notifika tac-citazzjoni u bl-ispejjez kontra l-konvenut.

ONOR. IMHALLEF GEOFFREY VALENZIA B.A., LL.D.

**Frankie Mercieca
Deputat Registratur.**